

OBSAH

PŘEDMLUVA	7
1. MEDICÍNA A ZDRAVOTNICTVÍ	10
1.1. Základní termíny	10
1.2. Historie medicíny – od minulosti k současnosti	10
1.2.1. Společnost, kultura, medicína	11
1.2.2. Medicína se staví na pevné základy	14
1.2.3. Mezníky ve vývoji moderní medicíny	15
1.2.3.1. Vztah mikrobů k nemocem	15
1.2.3.2. Objasnění „chemie života“	16
1.2.3.3. Genetika	17
1.2.3.4. Imunologie	18
1.2.3.5. Lékové revoluce	18
1.2.3.6. Potlačení bolesti	19
1.2.4. Technické přelomy v medicíně. Postupná technizace medicíny	19
2. POJETÍ SOUČASNÉ MEDICÍNY	22
2.1. Orientace klinické medicíny. Hlavní oblasti jejího zájmu	22
2.2. Charakteristické znaky klinické medicíny	23
2.3. Klinická věda	24
2.3.1. Problémy klinické vědy	25
2.3.2. Teorie a praxe	26
3. ETIKA A MEDICÍNA	29
3.1. Úvodní poznámky	29
3.2. Základní pojmy	30
3.3. Etické kodexy	30
3.4. Etické komise	32
3.5. Vybrané etické problémy současné medicíny	32
3.5.1. Povinná mlčenlivost. Lékařské tajemství	32
3.5.2. Právo na zdravotní péči	33
3.5.3. Umírání a smrt	33
3.5.4. Sdělování pravdy	35

3.5.5.	Veřejný názor	35
3.5.6.	Etické problémy reprodukční medicíny	36
3.5.7.	Etické problémy genetiky	36
4.	ZDRAVÍ A NEMOC	37
4.1.	Zdraví	37
4.1.1.	Pojetí zdraví	37
4.1.2.	Zdraví a klinická praxe	37
4.2.	Nemoc	38
4.2.1.	Definice nemoci	38
4.2.2.	Příčiny nemocí	39
4.2.3.	Projevy nemocí. Klinická symptomatologie	40
4.2.4.	Průběh nemoci	42
5.	DIAGNOSTIKA V KLINICKÉ MEDICÍNĚ	45
5.1.	Základní pojmy	45
5.2.	Anamnéza	46
5.2.1.	Nynější onemocnění	47
5.2.2.	Osobní anamnéza a základní tělesné funkce	47
5.2.3.	Alergická anamnéza	49
5.2.4.	Informace o poslední medikaci	49
5.2.5.	Návykové látky (usus, lépe abúzus) a rizikové chování	50
5.2.6.	Epidemiologická anamnéza	50
5.2.7.	Pracovní a sociální anamnéza	50
5.2.8.	Rodinná anamnéza	51
5.3.	Základní klinické (somatické) vyšetření	51
5.3.1.	Stav vědomí a spolupráce (reakce) nemocného	53
5.3.2.	Poloha nemocného	53
5.3.3.	Pohyblivost a stabilita	54
5.3.4.	Hlas a řeč	54
5.3.5.	Kůže a sliznice	54
5.3.6.	Kožní adnexa	56
5.3.7.	Tělesná teplota	56
5.3.8.	Měření krevního tlaku	57
5.4.	Pomocná vyšetření	58
5.4.1.	Zaměření pomocných vyšetření	58
5.4.2.	Vyšetřování biologických vzorků	58
5.4.2.1.	Hematologické vyšetřování	58
5.4.2.2.	Biochemické vyšetření krve a moče	59
5.4.2.3.	Histologická a cytologická diagnostika	61
5.4.2.4.	Mikrobiologické, mykologické a parazitologické vyšetření	61
5.4.2.5.	Cytogenetické vyšetření	62
5.5.	Zobrazovací metody	63

5.5.1.	Diagnostika rentgenovým zařízením	63
5.5.2.	CT – výpočetní (počítačová) tomografie	63
5.5.3.	Magnetická rezonance (MR)	64
5.5.4.	Osteodenzitometrie	64
5.5.5.	Vyšetřování ultrazvukem	64
5.5.6.	Endoskopické metody	66
5.5.7.	Scintigrafická vyšetření (diagnostické metody nukleární medicíny)	66
5.6.	Elektrofyzilogická vyšetření	67
5.7.	Monitorování	67
5.8.	Funkční diagnostika	68
5.8.1.	Charakteristika	68
5.8.2.	Typy funkčních změn	68
5.8.3.	Funkční testování	70
5.9.	Vyjadřování a hodnocení výsledků vyšetření. Normy	71
5.9.1.	Rozlišení normální a patologického	71
5.9.2.	Kvantifikační metody	74
5.9.2.1.	Skórování a škálování	74
6.	INTERVENCE V KLINICKÉ MEDICÍNĚ	77
6.1.	Definice a charakteristika intervencí v medicíně a jejich základní formy	77
6.2.	Prevence	77
6.2.1.	Současné pojetí prevence	77
6.2.2.	Zdravý člověk ve zdravotnických zařízeních	79
6.3.	Terapie	79
6.3.1.	Cíle terapie	79
6.3.2.	Možnosti a formy terapie	79
6.3.3.	Přehled léčebných možností	80
6.4.	Péče ve smyslu pečování	82
6.4.1.	Charakteristika "péče"	82
6.4.2.	Rozdíly terapie a péče	82
6.4.3.	Možnosti a metody zdravotního a sociálního pečování	83
7.	STRUKTURA A FORMY ZDRAVOTNICKÉ POMOCI, ZDRAVOTNICKÝ TÝM, MEZIPROFESNÍ A MEZIOBOROVÁ SPOLUPRÁCE	85
7.1.	Primární péče	85
7.2.	Specializovaná zdravotní péče	86
7.3.	Struktura zdravotnických zařízení	87
7.3.1.	Ambulantní zařízení	87
7.3.2.	Lůžková zařízení	89
7.4.	Zdravotnický tým. Meziprofesní spolupráce	89
7.5.	Mezioborová spolupráce	90

8.	ZDRAVOTNICKÁ DOKUMENTACE A INFORMAČNÍ SYSTÉMY V MEDICÍNĚ	91
8.1.	Dokumentace zdravotní péče	91
8.1.1.	Dokumentace ambulantní péče	93
8.1.2.	Dokumentace diagnostických a léčebných postupů	94
8.1.3.	Dokumentace ústavní péče	95
8.1.4.	Ošetrovatelská dokumentace	97
8.2.	Informační systémy v medicíně	98
8.3.	Klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů	99
8.4.	Zdravotnické informace v české republice	101
8.4.1.	Povinná hlášení	103
8.4.2.	Údaje a informace dostupné z NZIS	103
8.5.	Internet ve službě medicíně	104
8.5.1.	Primární zdroje medicínských informací	104
8.5.2.	Sekundární zdroje medicínských informací	105
8.5.3.	Stránky pro laickou a odbornou zdravotnickou veřejnost	105
9.	POSUZOVÁNÍ KVALITY ZDRAVOTNICKÉ PÉČE	107
9.1.	Hodnotící hlediska	107
9.2.	Kvalita zdravotnické péče	108
9.2.1.	Metody posuzování kvality	108
9.2.2.	Standardy	109
10.	EKONOMIKA A MEDICÍNA	111
10.1.	Financování zdravotní péče	111
10.2.	Zdravotnický management	114
11.	POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA	116
	Příloha 1. Některé odborné medicínské termíny	118
	Příloha 2. Poznámky k lékařské terminologii; příklady klinické praxe	121
	Příloha 3. Přehled lékařských oborů	127
	Příloha 4. Práva pacientů	136
	Příloha 5. Novela zákona č. 20/1966 Sb. (zákon 260/2001 Sb.)	139
	Příloha 6. Zkratky v klinické praxi	143